žemės, kaip tik Tavęs, mano Viešpatie, Dieve mano ir Sutvertojau, – kaip tik to, kad Tau mažiau neįtikčiau, negu galėčiau, kad mažiau dėl Tavo[1] garbės nepadaryčiau, negu mano jėgos, Tavo[2] malonės paremiamos, išneštų. –

Bet aš nukrypau į šalį nuo tos minties, kurią buvau pasiketinęs pasižymėti, remdamasis ir savo, ir kitų prityrimu. Žmogus ne kartą jaučia reikalą pradėti tobulesnį gyvenimą, susivienyti su kitais, įstoti į vienuolyną. Jis su mielu noru tai padarytų, bet štai prieš akis stoja visokios kliūtys: skolos, giminės, pažįstami, visoki pradėti ir užimti darbai. Kiek čia visokių ryšių varžo žmogų. Jei tik pirmiau pradėti nuo to, kad nuo tų visų keblumų atsikratytum, o sau pasakysi, kad jau paskui, kada būsi nuo visko pasiliuosavęs, nuspręsti, ar stoti į vienuolyną, ar ne, ir į kokį stoti, tai vargu kada prie to prieisi, anose kliūtyse, kaip kokiose pinklėse, įsipainiojęs žlugsi. Pirmiau ištark tikrai galingą žodį, kuris tave visą sujudintų, tavo visas jėgas pabudintų: aš noriu įstoti į vienuolyną ir turiu įstoti, ir, jei gali, susirišk kokiais nors ryšiais su tuo vienuolynu, o jau paskui tik žiūrėk, kaip čia greičiau anas visas kliūtis pergalėjus. –

Jei tik bus tikras galingas noras, tai atsiras būdas ir skolos apmokėti, ir su giminėmis rišančius ryšius sutraukyti, ir nesibijoti pažįstamų ir jų kalbų, ir nebijoti, kad tavo pradėti darbai sunyks ir sugrius. –

Aršiau dar būna, kada pradedame[3] mes sau statyti prieš akis visokias būsimas ir dažnai net nebūsimas kliūtis. Ko čia mūs vaizduotė nesutveria ir nepadaro. Kas bus, jei apsirgsiu? Kas bus, jei mano giminės ar tėvai apsirgs? Kas bus, jei mane valdžia suseks? Jei į kalėjimą įkiš, ištrems, ir toliau? Ir čia pasakyk sau: ar nori būti tobulas vienuolis, ar ne? Ir stok drąsiai į tą kelią, kurį tau Dievas rodo, paskui tik jau
9 žiūrėk, kaip pro kliūtis prasilenkus, kaip jas // apgalėjus. Kai Dievas leidžia nelaimes, tai ir padeda jas perkęsti ir pamokina, kaip iš jų

[1] orig min [2] orig min [3] man add *-me*

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

išbristi. Kas nori savo gyvenimą per daug apdrausti nuo visokių nelaimių ir vargų, tas mums netinka. Mūsų Kongregacijos kiekvienas privalome būti pasirengę, kad anksčiau ar vėliau pasauliška valdžia mus suseks ir nubaus, kad gali prisieiti pabūti ir kalėjime, ir ištrėmime. Reikia prie to ruoštis, jau besibandant, prieš įstosiant į novicijatą, o ir paskui reikia sau tai tankiai priminti, kad pakliuvimas į valdžios nagus nebūtų netikėtas daiktas, todėl būtų gerai, kad kiekvienas mūs brolis mokėtų viską, kas reikalingiausia yra, pats sau pasidaryti, kad mokėtų sau duoną užsidirbti ar rankų darbais, ar galvos, kad mokėtų, kur jį nusiųs, ten atsistoti ant kojų ir verstis sau pats vienas, kol broliai kiti neprieis prie jo ir negalės jo sušelpti ir padėti. Žinoma, reikia būti protingam, reikia kiek galint saugotis, kad nepakliuvus į tokią nelaimę, bet saikingai, tai yra, kad iš baimės vėl neapsileistume savo darbuose dėl Dievo garbės ir Bažnyčios labo. Aršesniam esi žmogus kalėjime ir ištrėmime, negu kad baimės apimtas ir suvaržytas, kaip tas sliekas įsitraukęs į savo dėžutę kai lindai, miegi ir nieko neveiki. Bijaisi, kad kiti tavęs neužd arytų į kalėjimą ir neištremtų, o tu patsai save uždarai į aršesnį kalėjimą – į susnūdimo, nieko neveikimo, tamsia nakčia apgultą kalėjimą, kur turi žmogus pradėti gesti ir pūti, tu patsai save tada išvarai į kalėjimą, nes save atskiri nuo būrio tikrųjų, veikliųjų Bažnyčios darbininkų. –

Ko vertas toksai gyvenimas. Ar ne daug geriau būti dėl Kristaus ištremtu, surakintu, negu pačiam iš liuoso noro lindėti savo rankomis statytame kalėjime, negu gėdingai valkioti savo rankomis nukaltus pančius, kuriais mus gėdinga baimė yra surakinusi. Kas liūdniausia, kad šitame pastarame kalėjime ir ištrėmime žmogus, ilgai begyvendamas, turi pradėti gesti ir pūti, nes prisieina jam gyventi be Dievo, o dažnai ir prieš Dievo valią. Tuo tarpu gi, jei dėl tų darbų, kuriuos varysi dėl Dievo garbės, Bažnyčios labo ir sielų išganymo, teks tau pakliūti ištrėmiman arba kalinėn, turėsi tą suraminimą ir džiaugsmą,

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai“ – maketas

10 kad būsi tenai su // savo Viešpačiu ir Dievu. Jei dėl Dievo ir su Dievu būsi kalėjime, ar nebus jis tau poilsio vieta, o ištrėmimas ar nevirs tau tada rojumi? –

O ir pasauliškės valdžios ko čia taip labai nugąstauti. Bene mes jai norime ko blogo. Juk mes nenorime nė sostų versti, griauti, juk mes nenorime prie jokių politiškų ar tautiškų partijų prisidėti, vienos ar kitos partijos pusę laikyti, užsižadame į kokius politiškus ar tautiškus ginčus kištis. Mes nemanome visuomenės tvarkos ardyti. Mes tik norime pats kaskart labiau tobulintis, kaskart geriau, dievobaimingiau gyventi pagal Evangelijos dvasią. Mes tik norime ir trokštame, ir viską esame pasiryžę pašvęsti, kad tik mūsų Viešpaties Dievo vardas būtų visur garbinamas, kad tik mūs Motina šv. Bažnyčia klestėtų, augtų ir platintųsi. Tai visa tegali tiktai viešpatijos ir visuomenės kuo didžiausiai naudai išeiti. –

Taip esi žmogus palinkęs savo ateitį nuo visokių netikėtų negandų apsaugoti, taip ima noras save nuo visokių nelaimių apdrausti, užhipotekuoti[1]. –

Bet ar tai galimas daiktas be Dievo. Vienas mažas mažmožėlis suardys visą tavo išsvajotą rūmą, vienas nereikalingas žodžio ištarimas, viena liga, vienas nedoras žmogus visą, ką esi su tokiu rūpesčiu daręs, tau sunaikins. O ką jau bekalbėti apie mirtį. Ar ne ramesnis esi žmogus, ar ne drąsiau žiūri į ateitį, kai visiškai su gyvu tikėjimu esi Dievo apvaizdai atsidavęs. ⌜Juk nė plaukas nenukrinta nuo mūsų galvos be Dievo valios, nė mažiausias paukštelis nepragaišta be Dievo žinios.⌝[2] Beeinant prie tikslo reikia viskas daryti, kas galima, kad išvengus keblumų ir kliūčių[3], kad neįkritus į pinkles, į nelaimes, kad į kalėjimą ir į ištrėmimą nenuėjus; bet vėl, iš antros pusės, niekad nevalia dėl visokių kliūčių ir pavojų išsižadėti savo pašaukimo, savo aukšto ir prakilnaus tikslo, sutikti su tuo, kad dėl Dievo garbės ir Bažnyčios labo būtų mažiau

[1] =gauti garantiją [2] cf *Mt* 10, 29-30; *Lk* 12, 6-7 [3] orig vid ex err *klūčių*

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

daroma arba net ir nieko neveikiama. Reikia gudriai pavojų saugotis, bet kada prisieina, reikia mokėti stačiai ir drąsiai pavojui į akis pažiūrėti. Būkime gudrūs, kuklūs ir protingi, darykime kas galima, bet būkime ir drąsūs ir drąsiai eikime prie savo tikslo, tvirtai tikėdami, kad Dievo apvaizdos ranka mus veda ir // neša. Kaip kūdikis ramiai *11*
ilsisi ant motinos rankų, taip mes dar ramiau darbuokimės ir dar ramesni būkime Dievo apvaizdos prieglobsty. Estote prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbae[1]. Nisi conversi fueritis et[2] efficiamini sicut isti[3] parvuli, non intrabitis in regnum coelorum[4].

25. X. 1910. ⌜Šio pasaulio sūnūs yra gudresni savo dalykuose, negu šviesos sūnūs savo darbuose ir siekimuose.⌝[5] Kaip dažnai tai atsitinka, kad mus pralenkia šio pasaulio sūnūs ir prašoka savo darbštumu, uolumu, drąsa ir narsumu savo reikaluose vargdami...

Ką gi mes turėtume daryti dėl Dievo tai regėdami? Ar neprivalome eiti tenai, kur būtų galima kuo daugiausiai dėl Dievo pasipelnyti, kur daugiausiai sielų išganyti, t. y. tenai, kur didžiausia bedievystė, paleistuvystė, tikėjime atšalimas, nuo Bažnyčios atitolimas. Ar neturėtume stengtis visur įlįsti, įsibrukti, kur tik galima kas nors dėl Kristaus ir Jo Bažnyčios pasipelnyti... Jei vienas kelias užkirstas, kodėl kito nepaieškoti. Jei vienos durys uždarytos, kitas sau prasiręskime, jei vienas langas užkimštas ir užkaltas, kitą sau darykimės, kad šviesą sau įneštume. Kaip turėtume, kurie save vadiname Kristaus pasekėjais, Jo Bažnyčios tarnais, Jo[6] karalystės platintojais ir skelbėjais, Jo[7] kareivija, nuo gėdos apkaisti tatai regėdami. Ką nedaro žmonės, kad turtus kokius susikrovus. Apleidę ne tik savo tėvynę, savo pažįstamus ir gimines, bet ir pačią, ir vaikus, keliauja į svetimas šalis per jūres, marias, nesibijo nei šalčio, nei karščio, po žeme lenda ir didžiausių pavojų neatbodami, ir savo sveikatą pamiršdami, o vis tai dėl to niekniekio, dėl skatiko... Ar

[1] =Būkite gudrūs kaip žalčiai ir neklastingi kaip balandžiai (*Mt* 10, 16) [2] orig ex err *at* [3] V ver om [4] =Jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip [šie] vaikai, neįeisite į dangaus karalystę (*Mt* 18, 3) [5] cf *Lk* 16, 8 [6] orig min [7] orig min

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

neturėtume stengtis visur įlįsti, įsibrukti, kur tik galima kas nors dėl Kristaus ir Jo[1] Bažnyčios pasipelnyti: – į visokias draugijas ir įstaigas, į visokias šalis ir viešpatijas, o ypač į didelius miestus, prie universitetų, prie jaunuomenės, kad tenai įnešus Kristų, kaip dabar iš ten paeina klaidingas mokslas, taip paeitų iš ten Tikras Kristaus mokslas; į darbininkų draugijas ir sąjungas, kad jos būtų Kristaus tikėjimo ir Bažnyčios
12 atspirtis ir apginklas, kaip jos dabar yra dažnai visokių maiš // tininkų ir riaušininkų židinys ir įrankis; ir visur kitur, kur to reikalauja didesnė[2] Dievo garbė. –

Sunku čia mums ant vietos organizuotis ir dvasiškai išsilavinti. Tai kodėl negalime sau pasiieškoti kitur geresnės ir patogesnės vietos. Jei negalima Rosijoj[3] gerai atlikti novicijato, tai kas neleidžia išvažiuoti į užsienius? Kad tik būtų tikras, geras noras, o vietų ant žemės vis sau surasime, kad ir Šveicarijoj ar Amerikoj. Jei vienas kelias užkirstas, kodėl kito sau nepasiieškoti, jei vienur negali pavažiuoti, kodėl kitur nepabandžius. Jei vienos durys uždarytos, kitas sau prasiręskime, jei vienas langas užkimštas ir užkaltas, kitą sau darykimės, kad šviesa įeitų. Taip pat ir su darbais, ir su mūsų gyvenimu privalėtų būti. Jei iš kur mus išvaro per vienas duris, grįžkime per kitas, kad ir užpakalines, jei tik to reikalauja Kristaus didesnė garbė ir Jo[4] Bažnyčios didesnė nauda. Jei iš kur mus išguis per vieną langą, lipkime atgal pro kitą, kad tik visur Kristaus dvasią įnešus ir viską dėl Kristaus laimėjus, dėl Jo[5] šventos Bažnyčios. //

13 Jeigu[6] visokios kitokios kenksmingos draugijos, visokių maištininkų[7] ir riaušininkų moka taip gražiai pasislėpti ir pasislėpusios gyvuoti ir darbuotis, taigi mes dėl ⌈Bažnyčios labo⌉[8] ir net tos pačios visuomenės, nuo kurios prisieina mums slapstytis, ar negalėtume jau surasti sau slaptos vietelės, ar nemokėtume gi jau užsislėpti taip, kad niekas, kam to nereikia, mūs nežinotų. Argi mes jau nemokėtume savo suma-

[1] orig min [2] man cor *s* pro *ė* [3] orig *Rusijoj* [4] orig min [5] orig min [6] orig a vid ex err rep *25. X. 1910.;* U2 *Spalio 26 d.* [7] man ins sec *n* [8] man sup num

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

1910 X 25

nymų ir darbų užtylėti. Pirmutinieji krikščionys tiek metų turėjo išgyventi slapta, katakombose, požemiuose, kaip galėdami ir kur galėdami, slapstydamiesi, o tik gyveno, organizavosi, tvarkėsi ir dirbo, ir dar kaip pasekmingai ir vaisingai. Juk mes jų vaikų vaikai. Kodėl, kada reikia, nepasekus tų šventų mūs tėvų pėdomis: jie mums padės tai daryti savo maldomis ir užtarimu, ir globa. Kad tik mes jų didelę dvasią turėtume. O mums taip dabar tos dvasios reikia! Bažnyčia visur persekiojama ar bent varžoma: viešai nebegali kaip reikiant darbuotis ir plėtotis. Juk daugely šalių kai kurių vienuolijų neįleidžia; iš kitų gi šalių vienuoliai laukan varoma, viešai dirbti ir įstoti draudžiama. < Taigi kas besilieka daryti? Nejaugi atsižadėti savo pašaukimo? Nejaugi atsilenkti to kelio, kurį Dievas mums parodo? Nejaugi vis nusileidžiant ir nusilenkiant prieš visokius neteisingus priešininkų[1] Bažnyčios įstatymus ir norus nieko neveikti? Nejaugi išsižadėjus brangiausių idealų rūdyti kur susirietus[2] ir susitraukus iš baimės? Jei taip elgtumės, tai susilauktume to, kad kokią dieną mums uždraustų ir katalikais būti. Ne, anaiptol ne! Turime eiti narsiai ir drąsiai prie tikslo keliu, kurį Dievas mums rodo, ten, kur Dievo dvasia mus veda ir skatina eiti į jokias kliūtis neatsižvelgiant, nieko nenuogąstaujant[3]. Jei pilni Dievo dvasios būsime, viską turėsime galutinai apgalėti. Dvasios nė pančiais nieks nesugebės surakinti, nė kalėjime neužkals, nė ištrėmime nebesulaikys. Ji išsiverš iš visur, pro visur prasimuš. Uždek tik, Viešpatie, mūsų širdis Tavo[4] meilės ugnimi! Duok tik mums Tavo[5] Šv.[6] Dvasią, kad mes tik tikrai visko išsižadėję Tavo garbei ir Tavo Bažnyčiai visiškai, pilnai atsiduotume. Visokios kenksmingos draugijos dažnai po visą pasaulį išsišakojusios veikia, dirba pasiknisusios po Bažnyčia ir visuomene. Argi mes nuleidę rankas į tatai ramiai sau žiūrėsime? Ne! Mes prieš nedoras jų organizacijas ir nedorus darbus turime pastatyti savo katalikiškas organizacijas, turime varyti savo katalikišką dar- //

[1] man ins sec *n* [2] man ins *su-* [3] orig *nenugąstaujant* [4] orig min [5] orig min [6] orig min

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

14 bą. Tegu čia mums būna pirmieji krikščionys vadai ir pavyzdžiai. Mūs tikėjimo šventieji milžinai ir karžygiai, kurie, savo krauju palaistydami, užugdėte šv. Bažnyčią, Kristui padedant, išmelskite mums narsumo ir drąsos, kad paskui Jus pasektume!

27.X.1910. Koksai turėtų[1] būti ypatingas privalumas kiekvieno iš mūs, apleidus pasaulį ir įstojus į vienuolyną? –

Kad neieškotume savęs, o tik Jėzaus Kristaus. Non quae sua sunt, sed quae Jesu Christi, quaerant[2]. Kad nežiūrėtume, kaip vienuolijoj savo norus pervarius, kaip savo pašalinius ar tai asmeniškus, ar tai tautiškus tikslus atsiekus, kaip savo visokius sumanymus įvykdžius, o tik kad rūpintumės, kaip čia geriau Viešpačiui Dievui įtikus, kas čia ir kaip čia Jo didesnei garbei padarius, kaip geriau mūsų šv. Bažnyčiai patarnavus. Quaerite[3] primum regnum Dei et iustitiam eius, et haec omnia adicientur vobis[4]. Dievo visa širdimi ieškodami ir šv. Jo Bažnyčiai tarnaudami visomis jėgomis, tuo pačiu geriausiai patarnausime ir žmonijai, ir visuomenei, ir tautoms, ir visai žmonijai, nes niekame kitame nėra išganymo, kaip tik Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Non data in aliquo alio salus, nisi in Jesu Christo[5]. –

Kiekvienas mūsų privalo tos vienos, didelės minties būti apimtas, kad visame kame iš tikrųjų ieškotų Dievo, kad tarp daugybės visokių priemonių, kad ir gerų geriausių, ypatingai rinktųsi tas, kurios didesnei Dievo garbei išeitų; kad veizėdamas į visokias kitas įstaigas ir žmonių kuopas arba būrius, ypač jei ten dar Dievo nėra, visomis jėgomis stengtųsi tenai Dievą įnešti, viską Kristaus dvasia atgaivinti, perimti, atnaujinti.

Šv. Katalikų Bažnyčia, tikroji Kristaus karalija ant žemės, karščiausiai mano numylėtoji! Jei tave užmirščiau, tegul būna užmiršta mano dešinioji, tegul mano liežuvis pridžiūsta prie gomurio, jei aš tavęs neatsi-

[1] man cor *tu* pro *nu* [2] =Ne savo naudos, bet kas yra Jėzaus Kristaus teieško (cf *Fil* 2, 21) [3] p V *autem* [4] =Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teisybės, o visa tai bus jums pridėta (*Mt* 6, 33)
[5] =Per nieką kitą neduotas išganymas, vien tik per Jėzų Kristų (cf *Apd* 4, 12)

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

minčiau, jei aš tavęs nelaikyčiau, mano mieliausioji Motina, už visų didžiausią savo linksmybę! Si oblitus fuero tui Jerusalem[1], oblivioni detur dextera mea. Adhaereat lingua mea faucibus meis si non meminero tui, si non proposuero Jerusalem in principio laetitiae meae.[2] Tasai šauksmas tebūnie nuolatiniu mano širdies šauksmu. Duok, Dieve, kad mes būtume pagauti tos didelės vienos minties – dėl Bažnyčios dirbti, vargti, kentėti; kad Bažnyčios kentėjimai, vargai ir // žaizdos būtų mūsų var- 15
gais, kęsmais ir žaizdomis mūsų širdies, kad būtume pagauti to vieno geismo, nieko čia ant žemės nesitikint, neieškant, jokio sau pelno nelau-
10 kiant, savo gyvenimą pašvęsti Dievui, Bažnyčiai; sudilti, sunykti darbuose, varguose ir kovose dėl Bažnyčios; kad mes turėtume tą didelį narsumą jokių kliūčių iš pusės pasaulio ir jo[3] galybių nesibijant, jokiam bailumui nepasiduodant, eiti drąsiai į darbą, į kovą dėl Bažnyčios, tenai, kur labiausiai to reikia, tai yra, kur pasauliškė valdžia persekioja Bažnyčią, vienuolijas, varžo Bažnyčią ir jos organizacijas ir įstaigas; kad mes tik to vieno bijotumės, – numirti nieko dar nekentėję, nevargę, nedirbę dėl Bažnyčios, dėl sielų išganymo, dėl Dievo garbės; kad mūs mintis, geismai, norai vis į tą pusę linktų, kaip čia visur Kristų įnešus, Jo dvasia perėmus, kaip visur Katalikų Bažnyčios vardą išaukštinus. –

20 Turėtume tam tikslui pasinaudoti visokiomis, žinoma, padoriomis priemonėmis: ir paprastų kunigų, ir, kur geriau išeina, – vienuolių, ir, kur tai patogiau yra, – pasauliškių rūbais ir amatais, ir darbais, ir mokslu, ir turtais, ir savo krauju, ir viskuo. Viskuo, kas Dievo sutverta ir dora[r]; visko,[14] kada to reikia, kodėl gi negalėtume suvartoti didesnei Dievo garbei ir Bažnyčios labui. Omnia vestra, vos Christi, Christus autem Dei[5]. Visa visokių darbų dirva, ypač kunigiškų darbų dirva, rišančiųsi su žmonių apšvietimu ir organizavimu dirva, visame savo platume;

[1] man cor *u* pro *o* [2] =Jei užmiršiu tave, Jeruzale, tebūna užmiršta mano dešinė! Teprilimpa liežuvis prie mano gomurio, jei aš neminėsiu tavęs, jei nelaikysiu Jeruzalės savo džiaugsmo pradžia (*Ps* 136 (137), 5-6) [3] orig *jos* [4] orig, U1 *, viskuo;* U2 *; visko,* [5] =Visa yra jūsų, jūs gi – Kristaus, o Kristus – Dievo (*1 Kor* 3, 22-23)

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

žinoma, visur pasirenkant, kas galėtų didesnei Dievo garbei išeiti, ko labiau reikalauja Bažnyčia.

Kuo turėtume mes ypatingu būdu prasinešti? Išsižadėjimu savęs ir visišku atsidavimu Dievui ir Jo Bažnyčiai; viduriniu dvasišku gyvenimu, o, iš antros pusės, veiklumu tarp žmonių ir su žmonėmis, telkiant apie save visus gerų norų žmones; – uolumu ir narsumu, be sverdelėjimo ir baimės, kur reikia, ant visko pasiryžtant (viskuo rizikuojant) dėl didesnės Dievo garbės, dėl Bažnyčios labo, dėl sielų išganymo; – iniciatyvos dvasia, bet laikomos drausmėje, sutvarkyta ir suorganizuota, suimta kuo pilniausios paklusnybės ryšiais. Kiekvienas iš mūs turi stengtis kame nors prasinešti, išsispecializuoti, kad būtų tame kitiems atspirtis, bet taip, kad ir tame specializavimesi būtų tvarka ir tikslingumas, organizacija, kad ir čia kiekvienas ne tik pats sau eitų, bet kad ir visi išvien eitų. –

Tarp savęs turėtume kuo didžiausioj vienybėj gyventi, broliškos // meilės ryšiais susirišdami, kad guldytume galvas vienas už visus, o visi už vieną. –

Kaip ypatingas uždavinys dabartinėj gadynėj, manding, turėtų būti: įtraukti didesnius žmonių būrius, platesnę visuomenę į aktyvesnį darbą dėl tikėjimo ir Bažnyčios apgynimo ir praplatinimo, supopuliarizuoti apaštalavimo darbus, kad taip, kaip dabar rūpinasi geri katalikai gailestingomis įstaigomis, taip dar daugiau rūpintųsi tikėjimo apgynimu ir praplatinimu, Bažnyčios apgynimu ir išaukštinimu. Kiek čia gero galėtų padaryti pasauliškiai vyrai ir moters, kad juos tik pirmiau geriau tikėjimo išmokinus, apšvietus, supažindinus su mūs Bažnyčios reikalais, kad juos uždegus švento uolumo ugnimi, o paskui kad gerai suorganizuotus būriais patraukus prie darbo dėl tikėjimo praplatinimo. Jie galėtų ten įnešti Kristų, kur mes, kunigai, net nė prieiti negalime. Reiktų mums telkti gerų norų žmones aplink save ir vesti juos į darbą dėl Dievo garbės, dėl tikėjimo apgynimo ir praplatinimo. –

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas

1910 X 27 - XI 15

Mūsų tarp žmonių veiklumo ypatybė turėtų būti mokėjimas žmones organizuoti, vienyti ir traukti prie darbo dėl Bažnyčios apgynimo ir praplatinimo, ir išaukštinimo.

14. XI. 1910. Žiūrėsiu, kad neapleidus darbo dėl maldos, nei maldos dėl darbo. Ora et labora[1]. Be nuolatinės maldos siela vysta ir džiūsta, < jėgos išseka[2] ir išsibaigia, dvasia išsiblaško ir patsai darbas pasidaro stebėtinai bergždžias. Antra vertus, nereikia vėl užmiršti, kad ne tik melsdamiesi, bet ir dirbdami dėl Dievo garbės, Dievą garbiname ir Jam tarnaujame. Mūs veikliame gyvenime būtinai turime būti įpratę į vidurinį dvasišką gyvenimą, į nuolatinę dvasinę maldą, turime mokėti atjausti savo širdyje Viešpatį Jėzų, statyti save ir savo darbus Dievo akivaizdoje. Labai svarbu įprasti maldai apversti atliekamo laiko trumpas valandžiukes, tai yra, einant nuo vieno darbo prie kito, kur važiuojant, net einant pasivaikščioti, atitrūkstant nuo darbo, nuo žmonių draugijos, nuo savo užsiėmimo. Be tokios nuolatinės maldos, nuolatinio dvasios kėlimo prie Dievo veikliame gyvenime, kurį turime mes vesti, neilgai ištesėsime. Bet vėl, antra vertus, darbas, malda gaivinamas ir pašvenčiamas trumpais prie Dievo atsidūsėjimais, trumpais minties ir širdies aukštyn pakėlimais, labai žmogų tobulina ir su Dievu suvienija. Taip dieną praleidęs, žmogus jauti vakare kažin kokį dvasios ramumą ir širdies džiaugsmą, jauti, kad diena nebuvo tuščia. //

15. XI. 1910. Ką pravertės, jei mes turėsime kad ir gražiausias ir *17* geriausias Instrukcijas, jei jų nepildysime. Geriau mažai turėti Įstatų, o juos pildyti kaip pridera, negu turėti jų daug, bet gyvenime neprisilaikyti. Tačiau visas gyvenimas turi būti suimtas į tvarką vienuolyne. Niekad nevalia paleisti bendras gyvenimas tekėti kaip upė, kaip tinkamas. Vienuolijos gyvenimas turi visada būti suimtas stipriai į Įstatus, į Instrukcijas ir Regulas ir į Vyresniųjų rankas. Jis turi būti valdomas ir vedamas, ir tvarkomas. Net kiekvienam broliui, siunčiant jį kur nors

[1] =Melskis ir dirbk [2] =išsenka

© Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincija – *Užrašų* tekstas
© Paulius Subačius – straipsnis, paaiškinimas, rodyklės
© „Aidai" – maketas